

Градештански АТМАНАХ

СПЕЦИЈАЛНО ИЗДАЊЕ

Велико Градиште на Дунав и Пеку, Година IV, октобар 2018. године, бр. 9

1848

ПРВИХ 170 ГОДИНА НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ ВУК КАРАЏИЋ

2018

ИМПРЕСУМ

УВОДНИК

**Градиштански алманах бр. 9,
специјално издање**
Првих 170 година
Народне библиотеке Вук Караџић

Издавач:
Народна библиотека Вук Караџић
Велико Градиште

За издавача:
Милена Димитријевић, директор

Уредници:
Милена Димитријевић, мастер филолог опште
књижевности и теорије књижевности, дипломирани
библиотекар
Жарко Живановић, новинар

Редакција:
мср Милена Димитријевић, дипл. библиотекар
Катарина Милојевић, дипл. библиотекар
Сања Костић, књижничар
Данијела Стевић, књижничар
Жарко Живановић, новинар

Лектура:
Марија Богичевић, дипл. филолог српског језика

**Графички дизајн, прелом и припрема за
штампу:** мр Драган Дрндаревић, архитекта

Штампа: Графика Тим, Велико Градиште

Тираж: 500
Велико Градиште, октобар 2018.

У оквиру обележавања 170 година постојања читалишта у Великом Градишту, о чему сведочи чланак објављен у *Сербским народним новинама* 1848. године, који је уједно и најстарије сведочанство о дугој традицији Библиотеке, покушали смо да направимо кратки приказ развоја Читалишта, али и да представимо актуелну делатност Народне библиотеке Вук Караџић у Великом Градишту.

С друге стране, намера нам је била да обновимо једну од најзначајнијих публикација коју је управо ова установа изнедрила - *Градиштански алманах*, часопис који је имао за циљ да сачува и представи културну баштину општине Велико Градиште. Овогодишњи Алманах, замишљен као специјално издање у потпуности је посвећен Библиотеци, најстаријој институцији културе у својој општини, док је градиштанско читалиште једно од најстаријих у земљи.

Истражујући по архивској некњижној грађи, литератури, али и разговарајући са сведоцима рада Библиотеке из периода о којима нема много забележених података, покушали смо да широј читалачкој публици представимо дугу традицију, значај и улогу Библиотеке у друштвеном животу заједнице. У поднаслову ове публикације могло би да стоји: *прилози за монографију*, јер се, упркос немогућности да се дође до одређене драгоцене архивске грађе, испоставило да има довољно материјала и простора за дуже, подробније и минуциозније истраживање, чији би резултат била монографија, коју ова установа културе неизоставно заслужује.

Специјално издање Алманаха, резултат је рада искусних библиотекара и књижничара, запослених у Народној библиотеци Вук Караџић у Великом Градишту из чије је архиве, књижне и некњижне, прикупљен материјал за ову публикацију. Изузетну помоћ нам је пружио господин Жарко Живановић, дугогодишњи директор Библиотеке, суграђанин који је више од пола века истраживао културну баштину овог краја и аматерско бављење новинарством подигао на највиши ниво, јер се прихватио истраживачког и уредничког посла и у овом издању. Посебну захвалност дугујемо господину Дејану Томићу, дугогодишњем музичком уреднику Радио-телевизије Нови Сад, који је у архиви Матице српске пронашао *Сербске народне новине (Пешта, 25. јануар 1848)*, за сада најстарији нама познати документ, у којем се помиње Читалиште у Великом Градишту. Захваљујемо се и Ирени Чучковић из Голупца на фотографији која се налази на насловној страни овог Алманаха и нашем суграђану, Мирољубу Кочовићу, на уступљеним фотографијама.

мср Милена Димитријевић,
директор Народне библиотеке Вук Караџић Велико Градиште

САДРЖАЈ

Прва поткофрница
УВОДНИК

страница 1
САДРЖАЈ

страница 2-5
ГРАДИШТАНСКО ЧИТАЛИШТЕ

страница 6-7
КЊИЖНИЦА И ЧИТАОНИЦА
НАРОДНОГ ФРОНТА (1947-1968)

страница 8-9
НОВИ ПРЕПОРОД НАРОДНА
БИБЛИОТЕКА - ХРАМ КУЛТУРЕ

страница 10-11
БИБЛИОТЕКА ДАНАС

страница 12-13
ОДЕЉЕЊЕ
ЗА ОДРАСЛЕ

страница 14-15
У СЛУЖБИ ДЕЧИЈЕГ
СТВАРАЛАШТВА

страница 16-17
СТРУЧНО ОДЕЉЕЊЕ СА
ЕЛЕКТРОНСКОМ
ЧИТАОНИЦОМ

страница 18-19
ЗАВИЧАЈНА
ЗБИРКА

страница 20-21
ГАЛЕРИЈА МИЛАНА
БЕСАРАБИЋА

страница 22-23
МИЛИЦА
ЈАНКОВИЋ

страница 24-25
ГОСТОВАЊА

страница 26-27
РАМСКИ
СУТОНИ

страница 28
ИЗДАВАШТВО

Друга поткофрница
ШТА ДАЉЕ

Обележавање Јубилеја и објављивање ове публикације реализовано је уз подршку Општине Велико Градиште.

СЕРБСКЕ НАРОДНЕ

Ш О В И Н Е.

Новине наше излазе сваке
седнице двапут у С. Нар.
Лист по едипуту.

ГОД. XI.

Пренумерирати се може на
свак. ц. к. Пошти сз полгод.
цѣномъ 5 еор. 24 кр. ср.

ЧИСЛ. 8.

ПЕШТА, Недеља 25. Јануарја.

1848.

Жарко Живановић

Појава првих читалишта четрдесетих година 19. века били су значајан догађај у тадашњој Србији. У највећем броју случајева била је то самоиницијатива ученијих и угледнијих људи, који су ту идеју иницирали по угледу на Србе у суседној Војводини. Основни задатак био је подизање и ширење просвете, развијање друштвености и заједништва.

Тако је захваљујући приватној иницијативи и ентузијазму образованих, културно - политичких личности, у Београду, 1846. године основано прво читалиште. По његовом угледу на њега кренула и заори, а јуначка се момчад ње је акција њиховог

С Е Р Б И Ј А.

Београдъ. — Данъ светогъ Савве кодъ насъ е торжествено, и то на два мѣста прослављенъ, прво у Лицеуму, потомъ у Читалишту нашегъ обштина е славила; благодарити имамо свѣтломъ нашемъ Князу, когъ е послѣ, кадъ е у Лицеуму торжество окончао, удостоио високогъ свога посѣштења и Читалиште. У Лицеуму е Нѣг. Свѣтлостъ на фондъ школа 100 дук., у Читалишту пакъ на основне школе ове вароши 15 ц. дук., Читалишту 10 д., а дѣтету, кое е слово добро изговорило, 2 ц. дук. на даръ принети изволила.

Сербја намъ лѣпо напредуе, и за Гроландомъ слѣдуе, и тамо у свакомъ селу има по една библиотека, гди се люди скупљаю и књиге читаю, скоримъ ће и кодъ насъ тако бити, ерѣ и варошице, една за другомъ, отвараю Читалиште. Тако е сада Велико-Градиште установило Читалиште. Саде се сваки може увѣрити, да духъ времена и кодъ насъ тако напредъ иде, по коме се види, колико досадъ у земљи већ Читалишта има: у Смедереву, Крагуевцу, Пожаревцу, Неготину, Шабцу и у В. Градишту. За овако малу земљу доволно е, а кадъ се помисли, да мало читателя има, почемъ се сада топрвѣ настојава, да чораштай бољѣ изученъ буде, а да се са исполненимъ

Србији.

У почетку су то била

друштва за читање

новина, међусобно окупља-

ње, састајање и размену информација.

У читалишту се чита, али и слуша читање, организују предавања, држе беседе, па и курсеви за брзо рачунање и размишљање. Свакако да су Читалишта била и места за доказивање и стицање угледа и престижа у свој средини. Са њима се јављају и прве иницијативе и за сакупљање народног блага и музејских вредности.

За рад читалишта најбитније су биле одговарајуће просторије са довољним бројем места удобних за читање и размишљање. Неретко су то биле од општине добијене куће, дате као привремено решење, негде и у оквиру какве кафане, где се такође плаћала кирија.

Читалишта су имала своја правила и члан је могао бити свако ко је желео да се учлани и плати чланарину. Најчешће су издржавана од чланарине и приредби које су организоване за Светог Саву и Нову годину. Из тих средстава је вршена и претплата на штампу, плаћана кирија и др.

Иако су новине и књиге биле основно средство, књиге у почетку нису биле предвиђене организацијом рада читалишта. Спискови указују да су бирана дела ондашње наше и светске књижевности. Мада су читалишта била претплаћена махом на домаће листове, није била реткост да су нека примала и одређене стране листове и часописе.

Убрзо по оснивању београдског, оснивају се и прва читалишта у Крагуевцу, Смедереву, Неготину, Кош. Пожаревцу и др.

Само две године касније, 1848. г. прво читалиште основано је и у Великом Градишту.

Ваља рећи да је Велико Градиште већ тада било на гласу као варош која има своје пристаниште и важи за значајно извозничко место на главном воденом путу. Оно са Београдом и другим подунавским центрима има сталну бродску везу. Све је то чинило да су овде долазиле и одавде брзо размењиване разне информације. Захваљујући прузи Базјаш - Пешта, са прелазом у Раму, вести из овог и о овом граду шириле су се и даље.

Тако, 1848. године, у „Сербским новинама“ објављена је вест да је Великом Градишту основано читалиште. Како је ова вест била у склопу информација и извештаја о прослави св. Саве, сви су изгледи да се то и догодило у част овог првог српског просветитеља.

У свом извештају дописник са пуно оптимизма изражава наду да долази ново време где ће поред већих градова и сва друга места имати библиотеку, где ће људи моћи да се окупљају, читају и размењују своја размишљања.

Нема ни каснијих извештаја о даљем раду и судбини нашег читалишта. Појам читалишта и даље је у употреби све до 1866. године, када се наводи да је у Зајечару основана читаоница. Од тада се у оптицају спомињу читаонице. Судећи да је у Градишту било више образованих и угледних личности, за очекивати је да је и градиштанско читалиште тим првим годинама и даље егзистирало. Познато је да су се у Градишту у то време јавили први пренумеранти, који су својим новчаним прилозима помогли штампање разних

ГРАДИШТАНСКО ЧИТАЛИШТЕ

књига.

Знано је да је у другој фази у периоду 1858. године дошло до извесне стагнације у раду читалишта, да би током наредних година, у тзв. трећој фази, 1858-1880. године, у неким срединама дошло и до њиховог замирања. Нередовне уплате и мала чланарина као основни извор прихода, нису били довољни да покрију претплату на штампу, кирију и друге трошкове одржавања читалишта.

Тринаестог јануара 1862. године, у броју 6, лист *Видовдан* донео је вест да је у Великом Градишту основано дилентанско театарно друштво. У то време један од угледних трговаца у Градишту био је и Сава Ж. Обрадовић. Он је не само успешан трговац, већ и велики културни и духовни поклоник. Тако он 1863. године финансира

штампање прве збирке песама *До зоре*, градиштанског учитеља Николе Мусулина¹. Реч је о малој, на осам страна штампаној брошури, у којој су две Муслинове поеме. Једна носи наслов *Попевка о победи на Граовицу*, а друга *Бомбардирање вароши Београда*. Ову је спевао 1862. године на дан градиштанске црквене славе Св. Архангела Гаврила. Ова песмарица штампана је у Земуну. По свему судећи, може се рећи да је ово прво књижевно дело изнедрено у Великом Градишту и које је штампано о трошку градиштанског трговца Саве Ж. Обрадовића.

Нешто касније, опет посредством новина, сазнајемо да је у Великом Градишту обновљен рад читаонице. Зaslуге за то припадају поштанском телеграфисти Кости Ј. Радовановићу који је ту вест и објавио у

часопису *Млада Србадија*. То је био часопис *Уједињене омладине српске* чији је Коста био активни члан. Било је то време када је организација *Уједињена омладина Србије* била значајан носилац српског прогреса и национално ослободилачке мисли младих. Она је тада играла значајну улогу и у поспешивању рада градских читалаштва односно читаоница.

У допису стоји да је читаоница основана почетком године и да броји 50 чланова. Циљ читаонице је да књигама, новинама и другим списима шири и распростире разноврсно знање. За своју славу и она је узела Светог Саву. Сви чланови имали су једнака права и једнаке дужности. Члан може бити сваки поштен човек, ма од куда он био и ма где живео. И у полу нема разлике. Чланови могу бити и они који су чланови и других читаоница који су се у међувремену овде доселили.

Великоградиштанска трговачка омладина испред читалишта у Великом Градишту, око 1930. године, архива: Јарко Живановић

¹ Учитељ Никола Мусулин /1824-1903/ који је родом из Мусолинског потока, премештен је касније за Смедерево где је био учитељ и Браниславу Нушићу. У Великом Градишту 1862. године родио му се син Никола. Ту је написао и књигу за децу *Изашао је мали дарак*. У њему се он обраћа *љубезној младежи* поклањајући јој ову књигу. Књига садржи 12 морално поучних текстова. Иначе, Мусулин је у Призрену, где је такође био на служби, пронашао рукопис Душановог Законика.

У оквиру новообновљене читаонице основана је и позоришна дружина. На оснивачкој седници усвојен је Статут читаонице и изабрана њена управа; председник, два заменика и писар. На челу је био Коста Ј. Радовановић.

И новоизабрани председник постао се да градиштанска читаоница буде претплаћена на све српске, неке хрватске, један бугарски, немачки, руски и чешки часопис. Читаоница је имала 36 књига. У попису инвентара наводи се да је постојао печат, али нажалост није сачуван ниједан његов отисак.

Ваља напоменути да, као што се и могло очекивати, нова Управа са агилним Костом Радовановићем свестрано је настојала да унапреди рад новообновљене читаонице. Зимски месеци искоришћени су за организовање неколико беседа и предавања. Тако, забележено је да је др Илија Јовановић 1872. године одржао запажено предавање о чувању народног здравља и штетности алкохола. Запажена су била и посела на којима је сакупљан и добровољни прилог за рад омладинских удружења. На многима је и сам Коста држао предавања или имао беседе.

Обнова читаонице и оснивање Позоришне дружине дало је нови замах на плану културно-историјског преображаја. У духовном животу у Великом Градишту значајно је било и отварање књижаре Саве Бајкића, који је био подкњижар Главне српске књижаре овлашћене за продају уџбеника, књига и новина.

У исто време, у Градишту се јавља и *Омладински књижевни круг* чији су најагилнији представници били Чедо А. Костић, Драган Богдановић, Милан Н. Милетић, Велимир Бајкић, Борис С. Минић, Милисав Марковић – Градиштанец,

Живојин Ружић, Милан С. Живковић, Милан С. Марковић. Сви су они градиштански гимназијалци који су писали песме, приче и др. и све то објављивали.

Све ово иницирало је да се у Градишту тада оснује и *Певачка дружина*, Учитељско друштво, отвара се Нижа гимназија. Градиште се увелико убрја међу грађанске средине са развијеним културно-образовним институцијама.

И у извештају који је 1874. г. послат Министарству, наводи се да је градиштанска читаоница основана 1872 године. Забележено је да је у овој години читаоница примала листове *Пештер*, *Лојд*, *Исток*, *Школа*, *Тимок*, *Будућност*, *Глас јавности*, *Застава* и *Јавор*.

Упркос свим тешкоћама које су пратиле сва, па и наше читалиште, оно је ипак опстајало. Тако се у извештају за 1881. годину, који је достављен Министарству, наводи се да је читаоница имала 26 чланова. Да би се задржало чланство, доноси се одлука о смањењу висине чланарине. У међувремену ревидиран је и списак листова и новина на које је библиотека била претплаћена. Сада се прима: *Застава*, *Исток*, *Глас Црногораца*, *Српски лист*, *Српска зора*, *Јавор*, *Стар мали*. Осим њих, од самих чланова читаоница је добијала *Хришћански весник* и *лист Сељак*. Бележи се да је у првим месецима ове године било извесних проблема у редовном пријему претплаћених новина, али су они половином године превазиђени.

И крај године дочекан је са финансијским потешкоћама. Изостали су очекивани приходи од добровољних прилога, поклона и др. Уписна чланарина била је тек довољна да се покрију основни и незаобилазни трошкови претплате на штампу, кирије, огрева и сл.

Стагнацију у животу која је задесила већину читаоница, па и градиштанску, изгледа да није могао зауставити ни тадашњи посланик и председник општине, Сава Ж. Обрадовић. Његовим залагањем у Градишту оснива се Срески пододбор Београдског друштва „*Свети Сава*“. Њему приступају и угледни градиштански трговци Лазар Михајловић, иначе ујак Милице Јанковић, Бајкић и др. Забележено је да је Сава Ж. Обрадовић као велики добротвор београдског друштва „*Свети Сава*“ у два наврата своју дневницу поклатио градиштанској читаоници. Својим ангажовањем 1883. године, умногоме је потпомогао и оснивање првог Великоградиштанског певачког друштва. Иначе, у историји нашег града, може се рећи да је Сава Ж. Обрадовић и до данас највећи добротвор овог града.

Негде 1890. године, апотекар Мориц Драшковић купује и на име супруге Ане, региструје Гутенбергову штампарију која издаје и прве градиштанске новине *Лек*, и у њој се штампа и десетак књига и неколико листова. Забележено је да је у овом времену већем делу Србије дошло до замирања рада читалишта односно читаоница. Светислав Ж. Минић, новопримљени администратор, а потом и главни одговорни уредник првих бројева *Лек*-а чини нови покушај да обнови градиштанску читаоницу. Он је лично краће време у њој радио.

Балкански и пре свега Први светски рат, умногоме је зауставио духовни живот и у нашем граду. Запоседање Градишта од Аустријанаца, након октобра 1917. године и посебно окупација Бугара који су заменили Аустријанце, били су у много чему погубни за читаву Србију, па и наше Градиште. Са окупацијом Бугара започиње неочекивано поробљавање, пљачка и невидена бугаризација. Бугари и у Градишту запоседају сва надлештва. У школи су бугарски учитељи. За само три дана, суседну Белобрешку повезали су понтонским мостом преко кога су немилице одосили опљачкано благо.

Одмах је дошла и наредба да се предају и прикупе све слике српских владара, српски списи и посебно све српске књиге. Најпре пред општином, а потом и на горњој пијаци, било је организовано јавно спаљивање на великој ломачи. На њој су се нашле и гимназијске, као и књиге градиштанске читаонице. Нису биле поштеђене чак ни богослужбене књиге из наше цркве.

Двадесетих година прошлог века печат духовном животу давала је Трговачка и Занатлијска омладина. У Великом Градишту сасала је плејада младих трговаца, трговачких помоћника, занатлија и др. Многи од њих су школовање или усавршавање имали у иностранству. По повратку, настојали су да понешто од тамошњег начина живота пренесу и у свој родни град.

У Великом Градишту, у оквиру трговачког еснафа, трговци организују и свој подмладак и оснивају *Удружење трговачке омладине*, а нешто касније то чине и занатлије. У дућану који се налазио поред велелепне зграде Саве Ж. Обрадовића биле су просторије Удружења трговачке омладине. Ту је (како се то види на слици чланова трговачке омладине на стр. 3), била и Читаоница. Забележено је да је уз леп стаклени орман у коме је чувана застава певачке дружине, била и полица са књигама. По угледу на њих, 1928. године, организују се и занатлије и оснивају своју певачку дружину у чијим је просторијама била и читаоница.

Окупација Немаца у току Другог светског рата поново је зауставила убрзани развој наше варошице. Читаоница за време рата није радила.

Литература:

1. Стаматовић, Десанка, *Читалишта у Србији у XIX веку*, Београд, 1984, стр. 172.
2. Ковијанић, Гаврило, *Трагом читалишта у Србији*, Београд, 1986, стр. 196.
3. Перуничкић, Бранко, *Град Пожаревац и његово управно подручје*, Београд, 1977, стр. 1765.
4. *Србске народне новине*, год. XI, числ. 7, Пешта, 1848, стр. 28.
5. *Млада Србадија*, год. III, број 37. Београд, 1872.
6. *Казивања савременика* — архива аутора
7. *Градиштански алманах*, бр. 3 за 2003, Ж. Живановић
8. *Видовдан* бр. 6 из 1962. године

КЊИЖНИЦА И ЧИТАОНИЦА НАРОДНОГ ФРОНТА (1947-1968)

Жарко Живановић

У з све напоре који се чине на обнови ратом разорене земље, већ током 1947. нова народна власт иницира да се у свим општинама оснују Народни универзитети. Само годину дана касније, покренута је иницијатива да се и у Великом Градишту оснује Народни универзитет, а нешто касније основана је Књижница и читаоница Месног народног фронта Великог Градишта. Према казивању Ружице Познановић, која је била и први запослени књижничар, књижница је била смештена у једном одељењу у официрској згради, данас згради пензионера. Читаоница је у тим првим данима радила само у поподневним часовима.

Иницијатори и носиоци акције оснивања читаонице били су Јован Селић и проф. Душко Тасић. Прве књиге за новоосновану читаоницу обезбеђене су прикупљањем од самих грађана. У томе је посебно предњачио Ика Селић који је лично поклонио замашан број својих и братовљевих књига. За новоотворену читаоницу Жиле Лазић обезбедио је десет столица – хоклица. Према казивању Ружице Познановић, читаоница је била смештена само у једној просторији. Од новина обавезне су биле *Борба* и *Политика*. У раду читаонице пуно је помагао и њен супруг, иначе општински службеник Лазар Познановић. Они су у библиотеци радили пуне две деценије.

Из сачуване књиге чланова књижнице у периоду 1948-1952. г. да се видети да је читаоница у просеку имала између 140 и 250 чланова. Структура чланства била је разнолика. Најмногобројнији су били општински чиновници, али било је и домаћица, снајдерки, лекара, судија, занатлија. Ту је било и неколико чланова из Кисијева и Пожежена. Из књиге благајне да се видети да су преко трговинског предузећа *Лек* редовно сваког месеца набављане и књиге.

На место Ружице Познановић, по њеном одласку у пензију, за библиотекара долази Милка Радивојевић, супруга Власте Радивојевића, професора у

градистанској гимназији, потом Јелица Лела Митић, учитељица, а након ње Гордана Милосављевић, наставница српског језика.

Негде 1968. године долази до припајања Књижнице и читаонице и Биоскопа Народном универзитету. Библиотека се сели у нове просторије. Било је то цело једно крило у новосаграђеној згради СУБНОР-а. Уз лепу светлу читаоницу, ту је и још неколико мањих одељења у које је смештен доста увећани књижни фонд. Уз Драгослава Миладиновића, који долази за директора, шеф биоскопа је Драгослав Богић, а у књижници учитељица Лела Митић. Било је то време када се формирају Општинске самоуправне заједнице. То је време које ће бити упамћено као време једне велике културне експанзије. Библиотека у Градишту врло брзо постаје омиљени кутак за окупљање, не само ђака, већ и старије популације.

Уз осетно увећавање књижног фонда креће се и у једну офанзивну акцију ширења књиге путем отварања и сеоских библиотека. Уз свесрдну помоћ Месних заједница тако су отворене књижнице и читаонице у Мајиловцу, Средњеву, Макцима, Кусићу, Кисиљеву, Царевцу и Пожежену.

Свуда су то лепо преуређене просторије са солидним књижним фондом. У њима су стално запослени млади просветни радници - учитељи.

Уз стално
увећање

књижног фонда, све читаонице претплаћене су и на дневну штампу. Истовремено, у жељи да књига буде присутна, у сваком селу, уз помоћ Републичке заједнице за културу, набављена је библиотека на точковима.

Библиобус - мобилна библиотека је свакодневно ишла од села до села и заинтересованим читаоцима допремала књиге. У овом времену директор Народног универзитета и Библиотеке био је Живорад Јовановић који је у много чему унапредио рад сеоских књижница.

После тродеценијског боравка у просторијама зграде СУБНОР-а, и оне су постале неусловне и недовољне за књижни фонд који је премашио 20.000 књига. Деведесетих година кренуло се у потрагу за новим, примеренијим просторима. Имајући у виду опсежне музеалије које су оставили браћа Ђорђевић, решење се видело у исељеној згради некадашње апотеке, која је ангажовањем СИЗ-а добијена за оснивање музеја. У међувремену, дошло се до компромисног решења да овде буду и читаоница и музеј.

НОВИ ПРЕПОРОД НАРОДНА БИБЛИОТЕКА - ХРАМ КУЛТУРЕ

Жарко Живановић

Зграда некадашње апотеке је без сумње најлепша зграда у старој чаршији, која је као амбијентална културно - историјска целина проглашена за споменичко наслеђе. Реч је о згради коју је као своју Задужбину граду оставио Сава Ж. Обрадовић и његова супруга Ката. Захваљујући замашно издвојеним средствима општине, ова зграда је препројектована и реновирана за потребе библиотеке. У њој су се нашле просторије за пространу, вишенаменску читаоницу, изложбену галерију, једно одељење за музеј и депо за књиге. Набављен је комплетно нови инвентар, а међу првима, библиотека је набавила компјутере. По први пут, сав књижни фонд нашао се на једном месту и читаоцима је омогућен савремен слободан приступ и самоизбор жељених књига. Улазни хол библиотеке искоришћен је за Галерију скулптура Милана Бесарабића.

Новим законским решењима, негде 1995. године, наложено је да се у свим општинама оснују Библиотеке као самосталне установе. Тако Градиште добија Народну библиотеку, самосталну установу са статусом правног лица. Са њом започиње ново поглавље у духовном животу града. Библиотека са одељењем музеја, ликовном и галеријом скулптура, постаје извориште и стециште целокупног културног живота у граду на Дунаву и својеврстан храм културе. Свестраним самоангажовањем, заокретима у политици набавке нових књига готово да је удвостручен број чланова. Утростручен је и број прочитаних књига.

Библиотека је незаобилазно свратиште бројних делегација, па и путника са првих дунавских крузера и других туристичких лађа. Брижљиво вођена евиденција казује да је у овом времену било година када је библиотеку посећивало и до 10.000 људи и тиме, са нашом црквом, она је била најпосећенија установа у граду.

Све до отварања Дечијег одељења, у галеријском простору стално су се смењивале сликарске и друге разноврсне изложбе. Градиштанци, у сарадњи са Народним музејом из Пожаревца, имали су прилике да се упознају са неколико десетина ликовних стваралаца и њиховим делима. Успомена на те изложбе су и по једно поклоњено или откупљено ликовно дело. Тако је при библиотеци, још из СИЗ-а културе, донета скромна збирка, увећана за преко тридесетак слика.

Библиотека је била иницијатор и организатор прве две ликовне колоније. Прва је у целости била добротворна за изградњу Дома инвалида. Збирку од двадесетак својих репрографија, Библиотеци је поклонио и Душко Зеја Јовановић. Тако је при Библиотеци настала импозантна збирка са преко 60 вредних ликовних дела.

Знајући да у граду постоји мноштво оних који и сами пишу, Библиотека их је окупила и основала *Клуб градиштанских књижевних стваралаца*. Истовремено се

објављује и њихов књижевни зборник који је својеврсни зачетник библиотечке издавачке делатности. Библиотека објављује збирке песама Боре Наумовића, Раше Перића, Мише Милића, Сребренке Томић, Новице Стокића. Посебно је значајна и прва монографија (Жарко Живановић, Бора Радовановић) - историографска читанка Великог Градишта. Она је и данас незаобилазна литература у проучавању историје нашег града. Али, ту су и монографије Макца Живорада Јовановића, Рама и Затоња Боре Радовановића.

Ипак, највреднији подухват је покретање, после стогодишње паузе, новог градиштанског часописа *Градиштански Алманах*. Уз многе похвале на саветовању библиотекара Србије који је за тему имао библиотечко издаваштво, *Градиштански Алманах* истакнут као један од најуспешнијих у Србији. *Панчевачко читалиште* на целој једној страни објавило је приказ овог нашег часописа. Поред тога, библиотека у бројним приликама била је издавач више каталога за многе изложбе у ликовној галерији.

Објављен је и каталог старог иконостаса из наше цркве.

Библиотека је била организатор и два научна скупа *Митска река Дунав у прошлости и садашњости* и *Ледерата на Дунаву*.

Уз све, Библиотека је била организатор неколико значајних манифестација попут такмичења рецитатора, Светосавске чајанке, Месеца књиге, започето је одржавање *Рамских сутона*.

Библиотека је била иницијатор и организатор виолинске смотре *Царевчеви дани*. Она је у основи и сећање на нашег великана Властимира Павловића Царевца, поборника неговања наше аутентичне народне мизике. Уз Фестивал који бележи двадесет пет година постојања, Библиотека је била носилац и акције подизања споменика овом великану. Са Фестивалом библиотека је покренула и часопис и фестивалско гласило *Царевчева лира*.

Уз настојање да у свакој прилици афирмише младе домаће ствараоце, Библиотека је била организатор бројних књижевних вечери и сусрета са нашим познатим књижевним ствараоцима и

њиховим новоизашлим књигама. Тако су у библиотеци, поред осталих у том времену, гостовали Чеда Мирковић, Раша Перић, Мира Алечковић, Срба Игњатовић, Симо Поткоњак, Стеван Раичковић, Добрица Ерић, Срба Митић, Рале Дамњановић, Слободан Стојановић, Милоје Васић (унук) и многи други.

Треба споменути и бројне делегације из земље и иностранства који су посетили библиотеку, музеј, галерију Бесарабића. Поред осталих, гости Библиотеке су били румунски и кинески амбасадор, представник Руске академије наука, Жељко Симић, министар културе, делегације књижевника и новинара Пољске, Румуније.

За свој предани рад на ширењу и афирмацији књиге и читалаштва, Библиотека је и добитник више друштвених признања. Поред општинског признања, Октобарске награде, Народна библиотека је 1978. године добила и највише признање у библиотекарству, награду Милорада Панића Сурепа.

БИБЛИОТЕКА ДАНАС

мр Милена Димитријевић

Народна библиотека Вук Караџић спада у општинске јавне библиотеке и установа је културе која свим грађанима обезбеђује библиотечко-информационе услуге у циљу задовољавања њихових културних, информационих, образовних и рекреативних потреба.

Последње две деценије смештена је у једну од најлепших зграда Старе царшије - *Задужбину Саве Ж. Обрадовића и жене му Кате*, која је део шире културно-амбијенталне целине. Своју делатност Библиотека обавља преко Одељења за одрасле, Дечјег одељења и Стручног

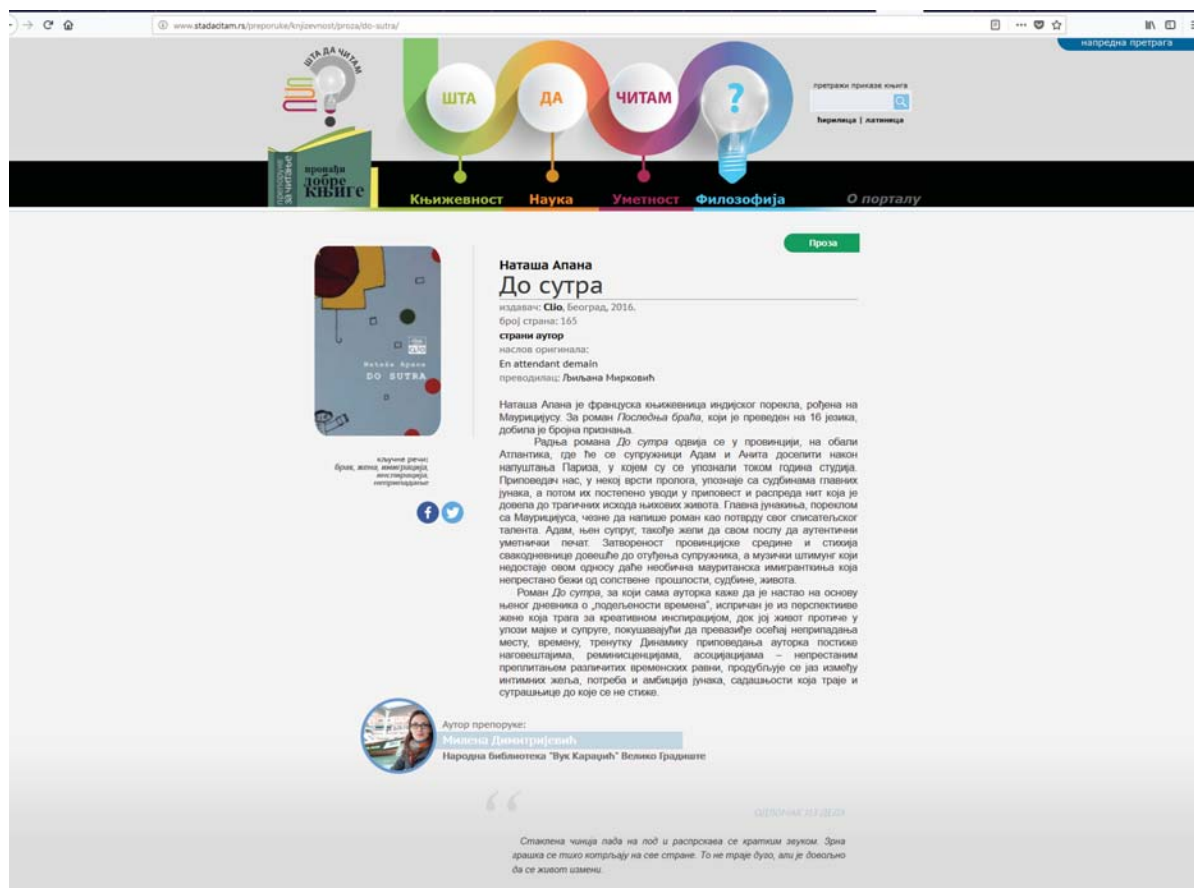
одељења са електронском читаоницом. У улазном холу се налази Галерија Милана Бесарабића - познатог српског вајара.

Обављање делатности обухвата широк спектар активности, а све у циљу чувања, обраде и презентовања библиотечко-информационе грађе и извора, омогућавање приступа и коришћења ових извора, подстицања и промовисања образовних, културних, естетских и уметничких вредности свим категоријама корисника, различитих потреба и интересовања.

Поред студиозне и наменске набавке књижне и некњижне грађе,

Библиотека велику пажњу последњих година усмерава на осмишљавање и организацију едукативних и културних програма, а успешну реализацију бројних

Future Library Unconference, Атина, 2013. године,
архива: Милена Димитријевић

Принтскрин www.stadactam.rs

активности дугује изузетној сарадњи са различитим институцијама, на локалном, али и републичком нивоу. Најзначајнији партнер свакако чине културне и образовне институције, те се можемо похвалити веома плодном сарадњом са Предшколском установом *Мајски цвет*, Основном школом *Иво Лола Рибар*, Средњом школом *Милоје Васић*, али и Културним центром *Властимир Павловић Царевац*, Музичком школом *Стеван Мокрањац*, Друштвом учитеља општина Велико Градиште и Голубац. Поред општинских установа и других библиотека, Библиотека је сарађивала и са матичном библиотеком *Илија М. Петровић* из Пожаревца, Народном библиотеком Србије, Библиотеком града Београда, Универзитетском библиотеком Светозар Марковић, *Вуковом задужбином*, Француским институтом, Филолошким факултетом и другим културним институцијама у земљи.

Поред очувања културно-историјског наслеђа, данашња Библиотека мора да иде у корак са захтевима новог времена како би могла да испуњава своју основну делатност. У том циљу, континуирано се ради на оспособљавању кадрова и сталном стручном усавршавању. Библиотечки стручњаци су чланови Библиотечког друштва Србије, те су увек информисани о актуелним стручним темама и могућностима напредовања. Присуство акредитованим семинарима у Народној библиотеци Србије је законска обавеза, те се похађање ових семинара подразумева. С друге стране, присуство значајним обукама и предавањима пажљиво је одабрано на основу потреба корисника и имплементира се у бројним активностима. Последњих година, Библиотека има свог представника у Подружници библиотека браничевског округа, који је уједно и члан Скупштине Библиотекарског друштва Србије. Посебно драгоцено искуство у склопу стручног усавршавања, било је присуство међународној конференцији *Future Library Unconference*, која је одржана 2013. године у Атини (Грчка). Конференцији је присуствовало 450 учесника, од тога 55 предавача из 26 земаља који су говорили о актуелним светским достигнућима и трендовима у области библиотекарства и

информационих технологија.

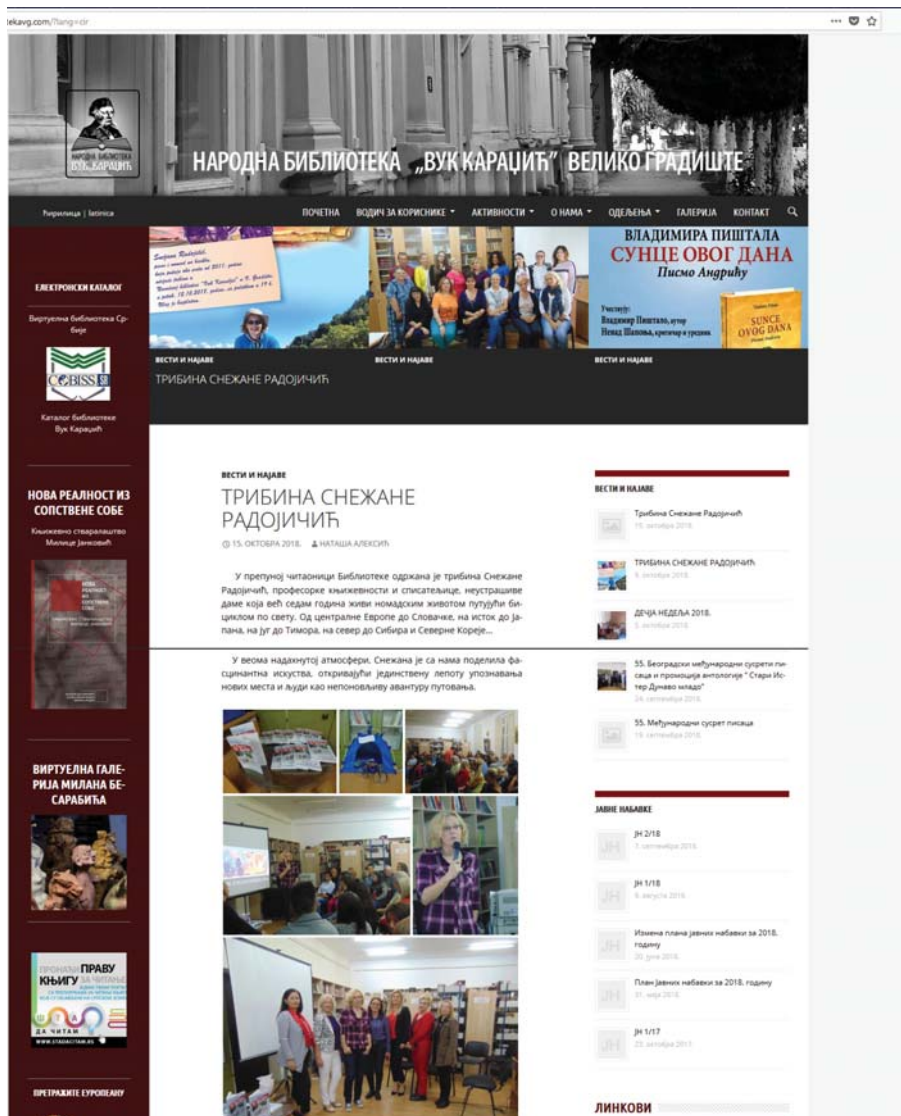
Библиотека у Великом Градишту је већ десет година пуноправна чланица система за узајамну каталогизацију COBISS (кооперативни онлајн библиографски систем и сервис) и са четири лиценцирана библиотекар за рад у овом систему може се похвалити да је током ове године завршила унос старог књижног фонда у електронску базу, настављајући са уносом новопристиглих књига. На тај начин је олакшан рад запосленима, побољшан увид и приступ грађи корисницима, али и отворен приступ базама других библиотека што доприноси библиотечкој сарадњи и међубиблиотечкој позајмици.

Како би свој рад и ресурсе приближила што већем броју грађана, а посебно младима којима је интернет најчешће једини извор информација, Библиотека је израдила сајт и отворила

фејсбук страницу и инстаграм профил. Поред основних информација о установи, најава и вести о актуелним дешавањима, на сајту се могу наћи и директан приступ COBISS бази, дигитално издање зборника о стваралаштву Милице Јанковић, *Виртуелна галерија Милана Бесарабића* и други корисни линкови.

Са жељом да на што више начина нађе своје место у виртуелном свету, Народна библиотека *Вук Караџић* Велико Градиште је ове године узела учешће у једном занимљивом пројекту под називом *Шта да читам?* који је осмислила и реализовала Библиотека града Београда. Наиме, реч је о интернет порталу који ће послужити релевантним библиотечким стручњацима да кроз кратке приказе својим корисницима препоруче квалитетну литературу. У пројекат је укључено преко тридесет библиотека из свих крајева наше земље.

Принтскрин: www.bibliotekagv.com

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ОДРАСЛЕ

Мирјана Сарић, самостални књижничар, Данијела Стевић, књижничар, Наташа Алексић, књижничар

Одељење за одрасле у Народној библиотеци Вук Караџић у Великом Градишту формирано је након издавања деце и стручног одељења. Оно обухвата највећи простор у згради Библиотеке. Састоји се из депоа и читаонице, која је уједно и позајмно одељење и просторија за одржавање културно-уметничких програма.

Књижни фонд овог одељења броји преко 40 000 наслова белетристике и стручних књига, домаћих и преведених аутора. Приступ корисницима је слободан, а књиге су разврстане по принципу Универзалне децималне класификације.

Према потребама и захтевима читалаца ради ширења сазнања, искуства и интересовања, обогаћује се књижни фонд овог одељења и успоставља се веома добра сарадња између читалаца и библиотекара. Фонд се обогаћује домаћим и преведеним насловима класичне и савремене књижевности, средњошколском

лектиром, популарним и научним монографијама из друштвених и природних наука. На годишњем нивоу фонд се попуни са преко 1000 публикација куповином, поклонима издавача, читалаца, аутора, поклонима других библиотека и Откупом. Рад на одељењу за одрасле је веома сложен, али и инспиративан јер је структура корисника различитих животних доба, од тинејџерског узраста до пензионера, те су им интересовања и жеље веома разноврсне.

У читаоници се налази стална поставка нових књига које пристижу у Библиотеку и које корисници могу изнајмити. Такође, у читаоници се могу читати дневна и недељна штампа, као и различите врсте часописа.

На одељењу за одрасле одржавају се програми културно-уметничког садржаја, едукативне радионице, трибине, промоције књига.

Обележавање Дана матерњег језика, Светског дана књиге и ауторских права, Националног дана књиге, Светског дана поезије, Ноћи музеја и сл. пропрати се изложбама књига, гостовањима књижевника, промоцијама, јавним часовима и дељењем флајера. При организацији ових дешавања, Одељење за одрасле остварује веома успешну сарадњу са Библиотечком секцијом и Ћачким парламентом Средње школе у Великом Градишту. Културно - образовна делатност се, захваљујући доброј институционалној сарадњи, из године у годину проширује и унапређује. Поред

јавних часова, које углавном одржавају професори Средње школе, у просторијама библиотеке организују се и промоције стручних монографија и часописа.

Годишњице рођења и смрти књижевника, уметника и знаменитих личности, као и промовисање добитника књижевних награда, позајмно одељење обележава пано приказима и изложбама књига.

Руче писца, Изложба Ani Asulin 2013. архива: Народне библиотеке

Изложба ведрине и сете Бранка Ћопића, архива: Народне библиотеке

Дан Библиотеке обележава се пригодним музичким програмом и доделом награда и захвалница најактивнијим читаоцима, дародавцима књига и спонзорима.

Књижевне вечери, предавања и трибине одржавају се у читаоници пред разноврсном публиком. Оваква дешавања се пажљиво планирају, како би заинтересовала кориснике и проширила видике читалаца, а самим тим и привукла што већи број грађана у Библиотеку. Последњих неколико година, захваљујући сарадњи са Француским институтом, у Библиотеци се сваке године организује и Француски филмски караван, а током 2013. и 2014. године у Библиотеци је, по први пут у нашем граду, организован курс италијанског језика.

Поред гостовања завичајних књижевника као што су Раша Перић, Тања Ђурђевић, Сава Грујић, Драгош Павић, Војка Пајкић, Јован Митић, Новица Стокић, Биљана Миловановић Живак и други, читаоци су имали прилике да виде и чују угледне књижевне ствараоце међу којима су Александар Гаталица, Владимир Пишталo, Владета Јеротић, Стеван Раичковић, Урош Петровић, Мирјана Ђурђевић, Мошо Одаловић, Рале Дамњановић, Мира Алечковић, Душко Трифуновић итд. Поред књижевника, у Библиотеци су гостовали и глумци, археолози, географи, лекари, новинари, музичари.

Податак да се годишње на одељењу за одрасле учлани преко 600 чланова, који Библиотеку посете око 7000 пута и позајме преко 10 000 књига, најбоље говори о умешности библиотечких радника да мудро набавном политиком, брзом обрадом и квалитетном препоруком настоје да књига што пре дође до крајњег корисника, ЧИТАОЦА.

Пратећи савремене трендове, библиотекар се у свакој активности труде да покажу вредност и значај књиге и читања, а самим тим и Библиотеке као најстарије културне установе у нашем крају.

Промоција Вукосе зајужбине 2014, архива: Народне библиотеке

Српско-јеврејско левачко друштво 2013, архива: Народне библиотеке

Промоција часописа Путници, 2014, архива: Народне библиотеке

У СЛУЖБИ ДЕЧИЈЕГ СТВАРАЛАШТВА

Маријола Момчиловић, самостални књижничар, Сања Костић, књижничар

На Савиндан 2008. године, 160 година након оснивања Првог градиштанског читалишта, уз подршку Министарства културе и информисања Републике Србије, отворено је Дечије одељење библиотеке. Кутак за најмлађе располаже богатим књижним фондом од близу 10.000 наслова домаће и стране дечије књижевности, школске лектире, сликовница и прилагођен је интересовањима деце предшколског узраста и ученика основне школе. Вредна је спомена и дечија референсна збирка бројних и разноврсних енциклопедија, речника, атласа.

Од свог оснивања, рад Дечјег одељења темељио се на анимирању најмлађих за што свестранију сарадњу и дружење са књигом и библиотеком. У циљу промовисања читалачких навика код деце,

у сарадњи са основном школом, дуги низ година Библиотека је била организатор манифестације *Читалачка значка*. Кроз препоручене наслове, ученици су имали задатак да о прочитаним књигама воде читалачке дневнике, па су се поред најбољег дневника, награђивали и илустратори. Данас је једна од најважнијих активности организовање радионица, где наши најмлађи читаоци могу активно да проведу део слободног времена, развијају своју креативност и мишљење, нешто ново науче и сазнају. Широк спектар едукативних и креативних програма у реализацији библиотекара и стручних сарадника (Магијска моћ рекламе, Вода на планети Земљи, Тајне морског дна, Маска скрива и открива, Језичке (з)анимације, Ђак библиотекар, Бонтон за децу и многе друге), уз тематски играоказ у извођењу чланова

Дечијег позоришта из нашег града, чине нашу Библиотеку привлачном и омиљеном културном институцијом.

Кроз најпосећенију радионицу *Мала школа калиграфије*, која се већ три године одржава на Дечијем одељењу, најмлађи читаоци имају могућност да кроз јединствен спој књижевности и ликовне уметности откривају лепоту писане речи.

У оквиру обележавања Дана оснивања Градиштанског читалишта, уз награђивање најактивнијих читалаца, на Дечијем одељењу организује се традиционални Светосавски квиз за ученике трећег разреда. Поред Основне школе из Градишта, онедавно су нам се придружили и ученици основних школа из Мајиловца и Средњева.

Уз веома богат програмски рад и обележавање свих значајних датума

Мала школа калиграфије Србана Омеровића. архива: Народне библиотеке

Дружење са Урошем Петровићем. архива: Народне библиотеке

везаних за књигу и читање, свакако треба истаћи и гостовања познатих писаца за децу и младе. Наши читаоци су упознали и дружили се са Љубивојем Ршумовићем, Урошем Петровићем, Робертом Такаричем, Јасминком Петровић, Мошом Одаловићем, Градимиром Стојковићем... У улози библиотекара, гост Дечијег одељења био је и Иван Јевтовић, наш познати глумац.

Традиционални пријем првака у библиотеку обележава се дружењем са познатим дечијим писцем Дејаном Алексићем, који наше најмлађе читаоце својим креативним програмом уводи у свет књижевности, а сви прваци на поклон добијају књигу.

У циљу промовисања књиге и читања и развоју књижевног стваралаштва младих, представљене су и књиге деце писаца, Ање Марије Живановић, Александре Обрадовић и васпитне групе Бубамара ПУ Мајски цвет. У знак добре дугогодишње сарадње са ПУ Мајски цвет, Дечије одељење библиотеке је обрадовало малишане и обогатило фонд библиотеке Вртића књигама и сликовницама. Изузетно успешну и богату сарадњу наша Библиотека бележи са ОШ *Иво Лола Рибар*, из Великог Градишта и ОШ *Миша*

Живановић из Средњева, а у реализацији програмских активности укључени су и стручни сарадници – педагози, учитељи и професори. Сваке године, у организацији са Друштвом учитеља Велико Градиште и Голубац, у нашој Библиотеци одржава се *Читалачка олимпијада* за ученике трећег и четвртог разреда.

Дечије одељење Библиотеке, кроз разне програме и гостовања, у току године посети више од хиљаду ученика и деце предшколског узраста. Током Дечије недеље, поред свакодневних активности, изложби књига и дечијих радова, најмлађи посетиоци имају прилике да се упознају са радом Библиотеке. Свеукупан рад Дечијег одељења наше Библиотеке има значајну улогу у процесу одрастања најмлађих. Комплетном понудом својих програма – новим актуелним насловима квалитетне садржине, гостовањем познатих писаца за децу, осмишљеним креативним и едукативним радионицама, организованим посетама и колективним учлањивањем током Дечије недеље, Библиотека мотивише младе на коришћење библиотечког фонда, развијање читалачких навика и културе читања.

Дружење са Јасминком Петровић. архива: Народне библиотеке

Љубивоје Ршумовић са децом. архива: Народне библиотеке

Дружење са Дејаном Алексићем. архива: Народне библиотеке

СТРУЧНО ОДЕЉЕЊЕ СА ЕЛЕКТРОНСКОМ ЧИТАОНИЦОМ

Катарина Милојковић, дипл. библиотекар, Сања Милић, књижничар

Стручно одељење са електронском читаоницом садржи посебне фондове, специфично је по начину набавке, чувању и коришћењу књига. У њему се чувају књиге које припадају свим научним и стручним областима знања.

Ове публикације користе се искључиво у читаоници Библиотеке. Попуњавање фонда је веома важно и врши се студиозно, водећи се рачуна о набавци вредних дела науке, историје, географије, културе и уметности, који ће задовољити све потребе корисника Библиотеке.

Стручно одељење Народне библиотеке Вук Караџић Велико Градиште званично је отворено на Светосавској чајанци 2014. године, те је оно и најмлађи издвојени сегмент Библиотеке. Финансијским

средствима добијеним од оснивача Општине Велико Градиште изграђени

су специјални затворени ормари за чување вредних публикација. У оквиру пројекта Стручно одељење са

електронском читаоницом, средствима Министарства културе и информисања Републике Србије, опремљена је електронска читаоница - рачунарима, фотоапаратом, скенером. Овако издвојено и опремљено одељење могу да користе не само они који се баве научно-истраживачким и студијским радом, већ и сви читаоци заинтересовани за различите области знања. Корисници овог одељења, подразумева се, имају и бесплатно коришћење интернета.

Услуге стручног одељења најчешће користе ученици и студенти за израду есеја, семинарских и матурских радова. Стручно одељење због тога представља место где се могу добити информације и упутства о коришћењу библиотечке грађе, помоћ при избору литературе за одређену тему и савет за писање радова. С обзиром да се литература не износи, постоји могућност фотокопирања или скенирања грађе. Оно што Библиотека од књига не поседује у својим фондовима, а кориснику је потребно, набавља се брзом и ефикасном

међубиблиотечком позајмицом. Радно време стручног одељења исто је као и радно време Библиотеке, радним данима од 7:30 до 19:30 и суботом од 8:00 до 13:00 часова.

Стручно одељење обухвата књижни фонд разноврсне грађе и то: референсну збирку, стару и ретку књигу, публикације на страном језику и посебно значајну завичајну збирку. Заступљене су стручне књиге из филозофије, психологије, религије, друштвених и природних наука, медицине, технике, уметности, спорта, лингвистике, историје, географије и др.

Референсна збирка је разноврсна, чине је наслови општих, националних и стручних енциклопедија, лексикона, приручника, биографских и језичких речника, националних и стручних

библиографија.

Референсна збирка се попуњава средствима и поклонима Општине Велико Градиште, Откупом Министарства културе и информисања Републике Србије, поклонима читалаца и грађана. Поклон Српске академије наука и уметности и Балканолошког института допуну је и обогатио фонд зборницима са одржаних научних скупова на различите теме.

Завичајна збирка је специфична за сваку библиотеку јер чува књижни фонд и некњижну грађу која се својим садржајем односи на одређене културне, историјске, географске, економске и политичке прилике краја у којем живимо. Како би завичајна збирка била попуњена, комплетна и разноврсна, неопходна је сарадња са другим институцијама: музејом, архивом, општином, али и са грађанима.

Стара и ретка књига је културно наслеђе од посебног интереса и ужива заштиту као културно добро од изузетног значаја. Најзначајнија намена овог фонда је да се културна баштина сачува и да стручњацима различитих профила омогући истраживање. У оквиру ње, налазе се и значајни наслови: Вуков *Српски рјечник*, штампан у Бечу 1852, *Смрт Смаил-аге Ченгића* - историјски спев

Ивана Мажуранића штампан у Женеви 1915, *Плава госпођа*, роман Милице Јанковић, издање Српске књижевне задруге из 1924. године.

Књиге на страним језицима чине издања на енглеском, немачком, руском, француском, бугарском, румунском језику. Њих користе средњошколци који су дошли на школовање у наш град, туристи, студенти. Треба споменути и велики број књига на француском језику из спомен-библиотеке професорке Дафине Ђорђевић, који је допринео фонду стране књиге, али обогатио и завичајну збирку рукописном и другом некњижном грађом.

Данас Стручно одељење са електронском читаоницом својим миром и фондовима омогућава корисницима истраживање, читање, усавршавање у разним областима знања. У предстојећим годинама потребно је радити на обогаћењу стручне литературе из свих области знања, нарочито из природних наука. Такође, треба наставити и унапредити праксу коришћења и популаризације електронске читаонице код корисника свих генерација. Најважнији посао који предстоји Стручном одељењу је дигитализација, првенствено некњижне грађе, а касније и књига које су посебне и јединствене у нашој Библиотеци.

Са годинама које долазе, ово одељење постаје место усавршавања, како запослених, тако и бројних корисника који су нам деценијама верни. Код неких је та верност Библиотеци породична традиција. Стручно одељење са електронском читаоницом није само извор нових сазнања, већ је и место дружења, уз неке старе и нове приче, садашњих и будућих читаоца.

ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА

Катарина Милојковић, дипл. библиотекар, Мирјана Сарић, самостални књижничар, Данијела Стевић, књижничар

Завичајна збирка се данас налази у Стручном одељењу и садржи око 300 монографских публикација и веома значајну збирку некњижне грађе. Од оснивања библиотеке постоји свест о прикупљању књижне и некњижне грађе која је на различите начине у вези са завичајним подручјем.¹

Завичајна збирка је специфична за сваку библиотеку. У њој се чува некњижна грађа коју чине фотографије, плакати, разгледнице, географске карте, рукописи, писма, аудио-визуелна грађа, као и монографске публикације које обрађују различите теме из завичаја. Она чува сећање на знамените личности везане за наш крај: Милоја Васића, Милицу Јанковић, Павла Бељанског, Жанку Стокић, Властимира Павловића Царевца, Милана Бесарабића.

Ова грађа се годинама прикупља, одабира, обрађује и промовише са циљем да се завичајно културно-историјско наслеђе приближи што већем броју корисника. Публикације и грађа, научне монографије из разних области науке и уметности које су објављене или говоре о овом поднебљу, такође се убрајају у завичајну збирку. Најзаступљенији су завичајни песници: Раша Перић, Живорад и Миодраг Милић, Милован Јовановић Ћоса, Бора Наумовић, Новица Стокић, Бојан Јелић, Сава Грујић, Тања Ђурђевић, Драгош Павић, публицисти Жарко Живановић, Бора Радовановић Грчки, Душан Станковић и књижевни критичар Велиша Локсимовић.

У просторији Библиотеке у којој се сада налази Стручно одељење, до оснивања Народног музеја у Великом Градишту, био је изложен Легат браће Ђорђевић. Легат се састојао из музејских експоната, рукописне грађе, монографских и серијских публикација на српском и страном језику, које су они

Поздрав из Вел. Градишта. — Црква у В. Градишту.

прикупљали током двадесетог века. Реч је о веома вредној збирци, која нам приказује

неко прошло време на овом простору.

Музејска збирка састојала се од

¹ Смернице за вођење завичајних фондова, Народна библиотека Србије, 2013.

предмета из времена праисторије, римског царства, османлијске владавине, као и етнографских експоната српског грађанског друштва са краја деветнаестог века. Изложен је био и део веома вредне архивске грађе коју су браћа Ђорђевић, знаменити Градиштанци прикупили током свог рада на високим државним положајима. Све изложене експонате у музејском одељењу имали су прилике да виде корисници Библиотеке, грађани Великог Градишта и околине, као и домаћи и страни туристи.

Спомен библиотека академског професора Николе Гавриловића је такође чинила део завичајне збирке. Данас се ови фондови налазе у Стручном одељењу библиотеке.

Спомен библиотека др Николе Гавриловића садржи књиге на румунском и српском језику и бројне стручне монографије из области друштвених наука.

Специфичност и разноврсност грађе која се прикупља у завичајном фонду није само плод рада библиотекара, већ и свих грађана нашег краја. Важне чињенице се некад могу наћи на неочекиваном месту: старој разгледници, фотографији, у писмима, службеним документима, урбанистичким плановима и другим записима. Такве податке може приметити стручњак, али и ентузијаста који воли да истражује.

Завичајна збирка Народне библиотеке Вук Караџић у Великом Градишту пружа нам јединствени приказ нашег краја кроз време и од општег је значаја за локалну заједницу.

ГАЛЕРИЈА МИЛАНА БЕСАРАБИЋА

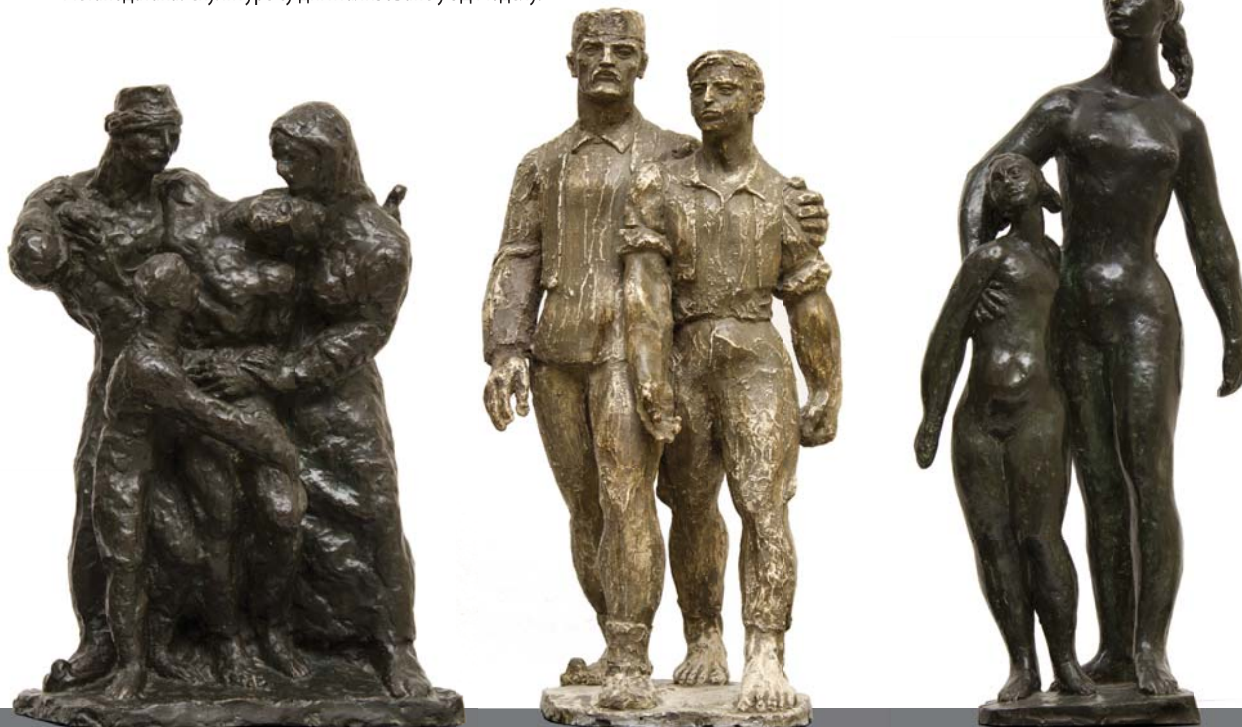
мср Милена Димитријевић

Милан Бесарабић, свестрани уметник - вајар, сликар, музичар, песник, иако рођен у Чачку, детињство је провео у Великом Градишту што га сврстава у завичајне ствараоце. Чињеница да је пре више од четири деценије поклонио тадашњем Народном универзитету спомен-збирку својих скулптура, слика и цртежа, као и неколико збирки поезије, говори о његовој везаности за место у којем је провео један период свог живота.

Библиотека је, са жељом да презентује и популарише стваралаштво овог аутора широком виртуелном аудиторијуму, а не само посетиоцима Библиотеке, израдила сајт под називом *Виртуелна галерија Милана Бесарабића*, који је финансијски подржало Министарство културе и информисања Републике Србије. Захваљујући помоћи Бесарабићеве сестричине, госпође Дуње Павловић и њене породице, која је препознала значај овог пројекта, дигитализовали смо не само збирку у Библиотеци, сазнавши тада да је то највећа јавна галерија овог уметника, већ и скулптуре које су део породичне колекције, али и значајну архивску грађу и личне предмете. У сарадњи са Галеријом *Надежда Петровић* из Чачка, урађен је стручни опис грађе на основу којег је извршена израда метаподатака. Скулптуре су дигитализоване у 3Д моделу.

Поменута збирка до недавно се налазила у пуном саставу у холу Народне библиотеке *Вук Караџић*, а данас њен већи део краси здање Општине Велико Градиште.

← → ↺ ⌂ www.bibliotekavg.com/besarabic/skulpture/navijaci/ Search

Милана Бесарабића

виртуелна галерија

Скулптуре Сlike Цртежи Биографија Галерија у Великом Градишту

скулптуре

Навијачи

година настанка: 1969
техника/материјал: бронза
место: Велико Градиште
димензије: 56x38x22 cm
збирка: Галерија вајара Милана Бесарабића
власништво: Народна библиотека "Вук Караџић"
начин набавке: Поклон аутора 1973.
сигнатура: На постољу са стране десно изгравирано
Бесарабић, штампана ћирилица са словима истог аутора

Опис

Скулптура – карикатура
Група од две мушке фигуре у савременом популарном стилу. Фигуре су изражене са устима изражено отвореним, лакти и подигнута са какипрстом, панталоне и ципеле на неприродно малог круга, у жару навијања. Десна је назначена одећа – дужи сако са устима карикатурално обрађена са забринутим израза. Лева рука је лактом ослоњена на лево колено. На левој страни има карикатурално обрађено лице. Лева рука је савијена под правим углом у сако са уским реверима, чвор цравате, а устима изражено истакнутим у облику шишуре и лева избачена напред. Благо ређа фигура седи између њих. Глава је на са шакмом на листу десне ноге. Лева

Скулптуре Сlike Цртежи Биографија Галерија у Великом Градишту

Народна библиотека ВУК КАРАЏИЋ

Велико Градиште је у оквиру истоименог пројекта Великог Градишта реализовала Министарство културе и информисања Републике Србије

Министарство културе и информисања

ГАЛЕРИЈА
ВАЈАРА
МИЛАНА
БЕСАРАБИЋА

МИЛИЦА ЈАНКОВИЋ

мср Милена Димитријевић

У циљу очувања завичајног културног наслеђа, Народна библиотека Вук Караџић улагала је напоре да отргне од заборавља, али и да на одговарајући начин представи савременим корисницима неке знамените личности, које су оставиле траг не само у оквирима завичајне, већ и националне културне баштине. Једна од њих несумњиво је и Милица Јанковић, књижевница.

Милица Јанковић (1881-1939) рођена је у Пожаревцу, али је детињство провела у Великом Градишту код родбине своје мајке, након развода родитеља. По завршетку основне школе и мале матуре, Милица из Великог Градишта одлази у Београд, али ће варош на обали Дунава имати посебно место у њеном сећању и провлачиће се и кроз њено дело. Иако спутана болешћу која ће обележити највећи део њеног живота, Милица Јанковић је оставила иза себе богат књижевни опус сачињен од приповедака, романа, дневничке прозе, прича за децу, превода Толстоја. Током своје стваралачке каријере била је читана и преводена, о њеном делу писали су знаменити критичари попут Јована Скерлића и књижевници тог доба, да би након смрти била готово заборављена.¹

Први покушај Библиотеке да рехабилитује личност и дело ове завичајне ауторке било је књижевно вече одржано давне 2001. године. У уводном говору тадашњег директора, Жарка Живановића, истиче се да се Милица Јанковић увек осећала Градиштанком. Претенциозно или не, у прилог овом исказу мр Велиша Јоксимовић цитира део текста необјављене приповетке *Госпођа Анка Анђелковић* у којем Милица пише о градовима у којима је живела: *Волим Крагујевац мање него место мога детињства, више него место мога рођења.*²

Иако је поменути књижевни догађај, у којем су учествовали градиштански гимназијалци читајући одломке из приповетке Богдан, замишљен као почетак расветљавања личности и књижевног дела ове ауторке, она ће у граду свог детињства поново пасти у заборав и биће потребно више од деценије да се, опет на иницијативу градиштанске библиотеке, подстакне стручна јавност и на извесан начин ревалоризује књижевни опус Милице Јанковић.

Наиме, у септембру 2014. године, у Народној библиотеци Вук Караџић у Великом Градишту, одржан је округли сто под називом *Књижевно стваралаштво Милице Јанковић* који је део истоименог пројекта Библиотеке, подржаног од стране Министарства културе и информисања Републике Србије. Руководилац пројекта била је директорка Библиотеке, мср Милена Димитријевић, иначе, једна од

гимназијалки које су учествовале у књижевној вечери посвећеној Милице Јанковић, тринаест година раније.

Значајан партнер у реализацији скупа био је научни пројекат *Књиженство, теорија и историја женске књижевности на српском језику до 1915. године*, који финансира Министарство просвете, науке и еколошког развоја Републике Србије, а који чине дигитална база података *Књиженство* и часопис *Књиженство, часопис за студије књижевности, рода и културе*. Руководитељка пројекта *Књиженство*, професорка Филолошког факултета у Београду, др Биљана Дојчиновић била је стручни консултант, модератор округлог стола и заједно са мср Јеленом Милинковић, уредница зборника који је објављен након стручног скупа. Зборник радова са округлог стола под називом *Нова реалност из сопствене собе* објављен је у сарадњи

¹ <http://knjizenstvo.etf.bg.ac.rs/sr-lat/authors/milica-jankovic>

² Јоксимовић, Велиша, *Књижевност пожаревачког краја, Од Гризорија Синаита Млађег до Србољуба Митића*, Пожаревац 2014, стр. 454-455.

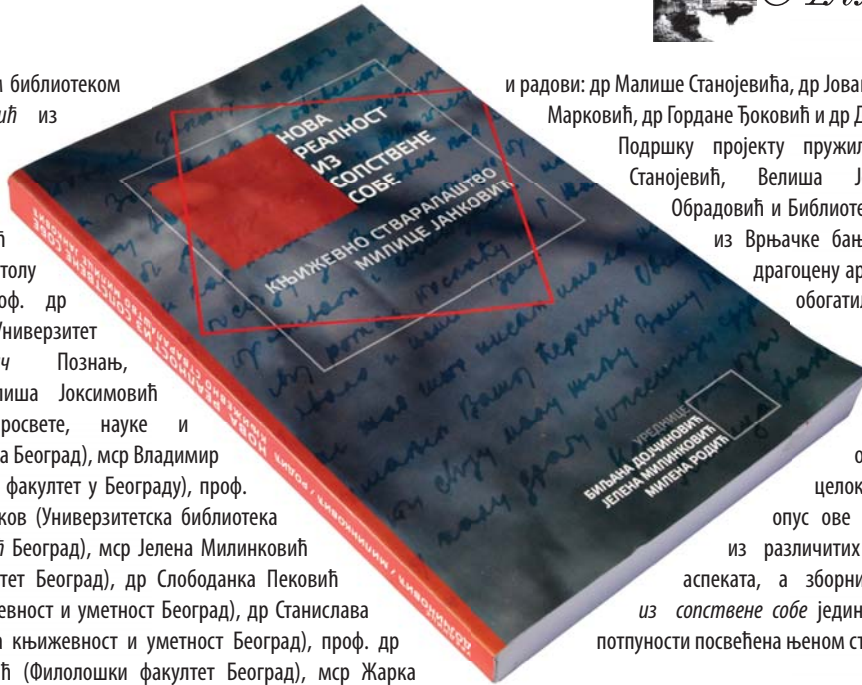
са Универзитетском библиотеком
Светозар Марковић из
Београда.

О књи-
жевном опусу
Милице Јанковић
на округлом столу
говорили су: проф. др
Магдалена Кох (Универзитет
Адам Мицкјевич Познањ,
Пољска), мр Велиша Јоксимовић
(Министарство просвете, науке и
технолошког развоја Београд), мр Владимир
Ђурић (Филолошки факултет у Београду), проф.
др Александар Јерков (Универзитетска библиотека
Светозар Марковић Београд), мр Јелена Милинковић
(Филолошки факултет Београд), др Слободанка Пековић
(Институт за књижевност и уметност Београд), др Станислава
Бараћ (Институт за књижевност и уметност Београд), проф. др
Биљана Дојчиновић (Филолошки факултет Београд), мр Жарка
Свирчев (Филолошки факултет Београд) и мр Тијана Тропин (Институт
за књижевност и уметност Београд), а приказан је и филм мр
Вукомана Страњанчевића под називом *Мутна и крвава: покушај*
визуелно читања. Поред учесника скупа, у Зборнику су објављени

и радови: др Малише Станојевића, др Јоване Реба, мр Наташе
Марковић, др Гордане Ђоковић и др Драгане Грујић.

Подршку пројекту пружили су и Малиша
Станојевић, Велиша Јоксимовић, Раде
Обрадовић и Библиотека *Др Душан Радић*
из Врњачке бање, уступивши нам
драгоцену архивску грађу која је
обогатила Зборник.

Пројектом
Књижевно стваралаштво
Милице Јанковић
обухваћен је готово
целокупни књижевни
опус ове ауторке посматран
из различитих интерпретативних
аспеката, а зборник *Нова реалност*
из сопствене собе једина је публикација у
потпуности посвећена њеном стваралаштву.³

³ Више информација о темама и аспектима истраживања са одржаног округлог стола може се наћи у предговору Биљане Дојчиновић и Јелене Милинковић за зборник: *Нова реалност из сопствене собе, Књижевно стваралаштво Милице Јанковић, уреднице: проф. др Биљана Дојчиновић, МА Јелена Милинковић, МА Милена Родић, Народна библиотека „Вук Караџић“, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“, Велико Градиште, Београд, 2015, као и у електронској верзији на сајту Библиотеке: http://bibliotekavg.com/wp-content/uploads/2015/06/Nova-realnost-iz-sopstvene-sobe_v4.pdf*

Првих 170 година
Народне библиотеке
Вук Караџић
Велико Градиште

1848
2018

ГОСТОВАЊА

РАМСКИ СУТОНИ

мсп Милена Димитријевић

У сусрет 10. јубиларним *Рамским сутонима*, који ће се одржати у лето 2019. у обновљеној Рамској тврђави, која отвара простор за значајне концептуалне промене, пожељно је и неопходно начинити осврт ка ономе што су некад била *Рамска свитања*, шта су данас *Рамски сутони* и шта би требало да постану на прагу друге деценије постојања. Ширина реке Дунав на чијој је обали смештено село Рам, дуга и бурна културно-историјска прошлост којом одише овај простор и егзотични залазак сунца, чине га незаобилазном тачком на културно-туристичкој мапи овог краја.

Идеја да се овај археолошки, културно-историјски и природни амбијент оживи, али да се у исто време подстакне и представи културна и уметничка делатност завичаја, јавила се још седамдесетих година, када су се одржавале приредбе *Такмичење села*. Од идеје до реализације протекло је две деценије, а претеча ове културне манифестације била је промоција књиге *Нимички монаси*, три завичајна песника из породице Милић у лето 1997. године, када је, на иницијативу директора библиотеке Жарка Живановића, одлучено да се започне са одржавањем песничке манифестације. Подстицај за овакав тип културног програма била је и жеља да се успостави веза са Данима српског духовног преображења у Базјашу, када се додељује књижевна награда *Базјашка повеља* за

песничко стваралаштво Срба у Румунији. Амбијент средњовековне тврђаве, међу чијим зидинама се одвијало песничко вече, потврдио је идеју о важности очувања завичајног културног идентитета и припремио тло за нову манифестацију, а све на иницијативу Народне библиотеке Вук Караџић Велико Градиште.

Прва песничка смотра одржана је пре тачно две деценије, у лето 1998. године. Поред песника из Великог Градишта, Петровца на Млави, Кучева, Пожаревца и Малог Црнића, специјални гости били су Раша Перић из Новог Сада и Живко Николић из Београда. Сусрети су одржани у знак сећања на великог стишког песника Србољуба Србе Митића, а у складу са амбијентом одржан је концерт ансамбла који изводи средњовековну музику на челу са чувеним Љубом Димитријевићем. Са жељом да подстакне стварање поезије овог краја, манифестација је добила назив *Рамска свитања*.

У сличном духу, песничка смотра се одржала и наредне године, а потом и 2000. када је поред завичајних песника, представљена и поезија младе српско-руске песникиње Татјане Живић, док је гостујући песник био Зоран Рашковић из Беле Цркве!

Бројни су разлози зашто се Рамска свитања нису одржавала више од деценије, упркос чињеници да су за само три године постала препознатљива и омиљена песничка манифестација читавог округа. Након деценијске паузе, манифестација је обновљена

Лого Песничких сусрета *Рамски сутони*, аутор: Драген Драндарић

Рамски сутони – Караван сарај, фото: Станко Ђосип

године у сарадњи неколико општинских институција - Библиотеке, Културног центра и Туристичке организације, да би од 2014. Народна библиотека постала њен главни организатор. Сусрети песника су обновљени под називом *Рамски сутони*, директно алудирајући на залазак сунца који на овом месту има посебну лепоту. Место одржавања је померено на караван-сарај, у непосредној близини тврђаве, који је уједно и црквена порта, те овај амбијент, који у себи спаја две културе, традиције, религије, профано и сакрално у исти мах, улива додатну снагу *песничкој речи*², ту изговореној.

Шест година без прекида, одржавају се обновљени Рамски сутони. Упркос нетакмичарском карактеру, све већи број песника показује интересовање за ову манифестацију. Започето са жељом да окупи и подстакне на стваралаштво завичајне песнике, од првих Сутона када су се представили песници општина Браничевског округа до овогодишњих, за учешће на Рамским сутонима јављали су се песници из свих крајева наше земље, па и ван њених граница.

Већ 2014. године, појавили су се и песници општина Подунавског региона, а од те године је установљен обичај да један еминентнији песник беседом отвори смотру, те су нам се до сад представили (по годинама одржавања): Војислав Карановић, Милисав Миленковић, Радомир Андрић, Драган Јовановић Данилов, Биљана Миловановић

Живак. Исте године је објављен и први Зборник песама са одржане манифестације са циљем да се сачува изговорено и створи трајно културно добро као сведочанство постојања завичајног, али и националног поетског стваралаштва. Треба напоменути да је одржавање *Рамских сутона* и објављивање зборника 2014. године, поред Општине Велико Градиште и Месне заједнице Рам, подржало и Министарство културе и информисања Републике Србије.

Иако се основни концепт није променио, наредне године је манифестацију обогатило и учешће Љубице Рајићић, Српкиње из Румуније, док ће се 2017. и 2018. пријављивати и песници из целе Србије, али и из Босне и Херцеговине, Хрватске, Црне Горе, Републике Српске, Бугарске, као и песници из дијаспоре - Румуније, Енглеске, Аустралије. Са циљем да се успоставе везе са националним културним деловањем у дијаспори, али и отвори поље за интернационална и интеркултурална повезивања, током 2018. је обновљена сарадња са песничким кружком *Жарко Деспотовић* из Белобрешке, чији су представници, Предраг Деспотовић и Миладин Симоновић, учествовали на овогодишњим песничким сусретима. С друге стране, обнову Рамске тврђаве, где су планирани да се одрже 10. Рамски сутони, финансирала је турска агенција ТИКА, те је почасни гост *Рамских сутона 2016.* био турски амбасадор који је о манифестацији похвално говорио.

Културни туризам још један је императив када је Рам у питању. Из тог разлога, *Рамски сутони* немају за циљ да окупе само љубитеље поезије, већ да пружи богат и снажан уметнички доживљај свима који, случајно или намерно, чине публику те вечери. Музика - тај универзални језик, неодвојива је од казивања поезије, те су *Рамски сутони* увек били обогаћени нотама пажљиво браних ансамбала попут *Лудус музикус*, *Консорт флаута* (под руководством Љубе Димитријевића), *Дуо Амаре* и *Трио пулсацион*.

Да ли ће *Рамски сутони*, који су у великој мери изашли из првобитних оквира, постати интернационални песнички сусрет на обали једне од највећих европских река, изазов је којем тежимо, но, сасвим је сигурно и несумњиво да ће сеоце Рам, окружено природним лепотама, духом Келта, римских легионара, турских ратника који су баш на овом месту остављали печат времена у којем су живели, још дуго окупљати путнике, уметнике, љубитеље природе, вечите романтике.

Лудус Музикус, Рамски сутони 2014.
архива: Народна библиотека Вук Караџић Велико Градиште

Рамски сутон на Дунаву.
фото: Милена Димитријевић

¹ Жарко Живановић, Новица Стокић, Песнички сусрети Браничевског округа Рамска свитања- ретроспектива (1997-2000), Градистански алманах, број 2- лето 2001, Велико Градиште.

² Синтагма преузета из беседе песника Војислава Карановића Песничка реч је град изговорене на отварању Рамских сутона 2014 и објављене у Рамски сутони 2014- зборник песама, Народна библиотека Вук Караџић, Велико Градиште, 2014.

ИЗДАВАШТВО НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ ВУК КАРАЏИЋ

1. Рамски сутони 2014: зборник песама, 2014.
2. Рамски сутони 2015: зборник песама, 2016.
3. Нова реалност из сопствене собе: књижевно стваралаштво Милице Јанковић, 2015. Београд: Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“
4. Критичари о песништву Раше Перића, 2004, Петровац на Млави: Културно - просветни центар
5. Сарајево 1916: сведочења, 2014.
6. Бора Радовановић - Грчки, Жарко Живановић: Велико Градиште, 1991. Народни универзитет „Милорад Милинковић“ Велико Градиште
7. Драган Јацановић: Рам : Келтски свети простор, 2015, Пожаревац: Народни музеј; Рам: Удружење грађана „Рамске тврђаве“
8. Бора Радовановић - Грчки: Рам: варошица некад, а сада селце (хроника), 1998
9. Млађан Цуњак, Александар Јовановић: Ледерата у светлу резултата досадашњих истраживања, 2014
10. Бора Радовановић - Грчки: Затоње село на обали Дунава, 1991. Краљево: Слово; Београд: Институт за економику пољопривреде: Одбор проучавања села САНУ; Велико Градиште: Народни универзитет
11. Млађан Цуњак: Затоње и црква Светог Вазнесења, 2016, Београд: Смедерево: Српска краљевска академија научника и уметника
12. Живорад М. Јовановић: Макце кроз векове, 2002.
13. Наташа Николић: Двојезично (билнгвално) дете: приручник за наставнике, родитеље и ученике, 2007.
14. Урош Дучић: Послужи за пример: комплетан тренинг за конобаре и ресторанске раднике, 2016.
15. Бубамара, 2012.
16. Ања - Марија Живановић: Кад порастем..., 2014.
17. Тања Ђурђевић: Галерија иза решетака: приче, 2015. Мало Црниће: Народна библиотека: „Србољуб Митић“
18. Зорка Стојановић: Библиографија радова Милосава Миленковића, 2012. Мало Црниће: Народна библиотека „Србољуб Митић“
19. Сребранка Томић: Вилајет, 2007.
20. Сребранка Томић: У дубини ока твога, 2003.
21. Миодраг Милић: Јесенија, 1998.
22. Новица Стокић: О злобују иних, 1996.

- Београд: Апостроф
23. Драгош Павић: Каскаде, 2012.
 24. Драгош Павић: Дубоки корени: поезија, 2016.
 25. Бора Наумовић: Акропољски хоризонти: (песме), 1997. Макце: Аутор
 26. Бора Наумовић: Листање багрема, 1998.
 - Велико Градиште: Народни универзитет
 27. Бора Наумовић, Под звездом на сунце, 1987.
 - Велико Градиште: СИЗ за културу; Народни универзитет

38. Раша Перић: Српски пут, 2002.
- Петровац на Млави: Културно - просветни центар
39. Раша Перић: То сам ја, 2003.
- Петровац на Млави: Културно - просветни центар
40. Раша Перић: Тројине, 2002.
- Петровац на Млави: Културно - просветни центар
41. Раша Перић: Човечаи, 2003.
- Петровац на Млави: Културно - просветни центар.
42. Градиштански алманах, 2001 - 2005.
43. Царевчева лира, 1995 - 1999, 2001 - 2005.
- Велико Градиште: Културни центар

28. Бора Наумовић: Свет је земљи трава, 1985.
- Велико Градиште: СИЗ за културу; Народни универзитет
29. Укућани живе куће: душа и срце у српском песништву, 2012
30. Раша Перић: Светли вилајет: песников духовни завичај: (песме), 2000.
31. Раша Перић: Надзорник, 2017.
32. Раша Перић: Дан у слову, 2003.
- Петровац на Млави: Културно - просветни центар
33. Раша Перић: Даровница, 2003.
- Петровац на Млави: Културно - просветни центар
34. Раша Перић: Живаљ, 2003. Петровац на Млави: Културно - просветни центар
35. Раша Перић: Живи траг, 2002.
- Петровац на Млави: Културно - просветни центар
36. Раша Перић: Земни плач, 2002.
- Петровац на Млави: Културно - просветни центар
37. Раша Перић: Плави путир, 2002.
- Петровац на Млави: Културно - просветни центар

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

008

ГРАДИШТАНСКИ алманах / уредници
Милена Димитријевић и Жарко Живановић. -
Год. 1, бр. 1 (пролеће 2001) - . - Велико Градиште
: Народна библиотека "Вук Караџић", 2001 -
(Велико Градиште : Графика Тим). - 30 ст

ISSN 1451-1649 = Градиштански алманах
COBISS.SR-ID 94422274

ШТА ДАЉЕ

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
ВУК КАРАЏИЋ
ВЕЛИКО ГРАДИШТЕ

Јавна библиотека, као локална капија знања, пружа основне услове за учење током читавог живота, самостално доношење одлука, и културни напредак појединаца и друштвених група.

IFLA/UNESCO Манифест за јавне библиотеке, 1994.

Библиотеке су одувек биле један од темеља сваког цивилизованог друштва и упркос чињеници да пролазе кроз период прилагођавања и промена, како би потврдиле значај своје позиције у савременом свету, оне остају чувари знања и информациони сервис заједнице.

У складу са изазовима новог доба и захтевима корисника, Народна библиотека *Вук Караџић* на све начине ће се трудити да оправда статус најстарије и најважније институције културе у својој заједници, али и да изгради препознатљив идентитет на широј библиотечкој мапи.

У том циљу у плану су адаптације објекта у којем је смештена Библиотека, сложени процеси рестаурације старог здања и трагање за дугорочним решењем смештаја грађе. Идући у корак са захтевима дигиталног доба, Библиотека је направила значајне помаке у дигитализацији грађе на нивоу појединачних пројеката, али свакако један од будућих задатака мора бити континуирана и систематизована дигитализација како би се културна баштина трајно очувала и учинила доступном већем броју корисника, те се у присуство Библиотеке на интернету треба непрестано улагати.

Остварење циљева не може се замислити без непрестаног усавршавања запослених и спремности на сарадњу како са библиотекама и установама културе, тако и са институцијама различитих профила на свим нивоима – локалном, националном, интернационалном.

Имајући увек на уму да је библиотечка делатност намењена свима, услуге које пружа библиотека морају обухватати све потенцијалне кориснике, користећи разноврсне медијуме за презентацију својих ресурса.

На послетку, упркос свим променама, библиотеке настављају да обликују културни идентитет заједнице кроз лични и креативни развој сваког појединца и остају, оно што су и у зачетку биле, *дневна соба заједнице* која покреће и подстиче на промене.

мср Милена Димитријевић,
директор Народне библиотеке *Вук Караџић* Велико Градиште

www.bibliotekavg.com
bibliotekavg@mts.rs
direktor@bibliotekavg.com

www.bibliotekavg.com

bibliotekavg@mts.rs

direktor@bibliotekavg.com

